

Informatiebrochure voor Nederlands-sprekende ouders

Informationsbroschüre für niederländisch sprechende Eltern

Groeit uw kind meertalig op?

De meerderheid van de mensen op deze wereld groeit twee- of meertalig op! Het leren van twee talen is een voordeel voor uw kind. In de regel krijgt het kind deze talen zonder grote problemen onder de knie.

Wat is meertaligheid?

Er zijn vele manieren om tweetalig op te groeien, bijvoorbeeld:

- De Poolse vader spreekt Pools, de Duitse moeder spreekt Duits met het kind.
- Een Spaans gezin in Duitsland spreekt thuis Spaans.
- Een Zweedse vader spreekt Zweeds met zijn kind, de Engelse moeder spreekt Engels met het kind, op de kleuterschool leert het kind Duits.

Zijn er bijzonderheden in de meertalige ontwikkeling te noemen?

De kinderen leren de uitspraak, de woordenschat en de grammatica van de verschillende talen. Ze spreken niet vanzelfsprekend in beide talen even goed, bijvoorbeeld:

- Een Turks kind kan kleuterschoolspelletjes goed in het Duits uitleggen. Over een familiefeest vertelt het daarentegen beter in het Turks.

Meertaligheid is een bijzondere uitdaging voor elk kind. Geleidelijk moeten twee taalsystemen geleerd worden. Daartoe behoren zowel bij het verstaan als bij het gebruiken van de taal de uitspraak, de woordenschat, de grammatica en de zinsbouw. Bovendien moet het kind bij het spreken rekening houden met culturele aspecten en omgangsterminologie.

Het is mogelijk dat kinderen die vanaf de geboorte tweetalig opgroeien:

- later met spreken beginnen
- eerst de ene en later de andere taal gebruiken
- beide talen vanaf het begin gebruiken.

Sommige kinderen halen beide talen door elkaar, dat wil zeggen dat ze de woorden die bij hen in de woordenschat van de ene taal ontbreken, uit de andere taal halen. Zulke bijzonderheden horen er natuurlijk gedurende een bepaalde tijd bij. Duidelijke en langer aanhoudende problemen in een of beide talen behoren ernstiger te worden genomen en te worden onderzocht.

Wat is normaal en wat is opvallend in de taalontwikkeling van mijn kind?

Belangrijke mijlpalen in een normale meertalige taalontwikkeling zijn:

- rond de tweede verjaardag spreekt het kind ongeveer meer dan 50 woorden. In een tweetalige omgeving kan deze mijlpaal zeker een half jaar verschuiven.
- rond de derde verjaardag uit het kind zich minstens in driewoordzinnen in een taal.
- een vierjarig kind kan zich bij personen buiten de familie verstaanbaar maken.
- Als het kind regelmatig (kleuterschool, school) de Duitse taal hoort en spreekt kan het zich na ongeveer een jaar goed in het Duits uitdrukken.

Aanwijzingen voor een opvallende taalontwikkeling bij uw kind zijn:

- uw kind toont weinig interesse in taal
- vermijdt langere tijd te spreken
- laat zich niet graag (plaatjes)boeken voorlezen
- stelt weinig of geen vragen
- klaart misverstanden zelden tot niet op
- haalt de talen door elkaar zonder ermee rekening te houden welke taal de toehoorder verstaat
- verwerft taal zeer laat

Samengevat:

Verloopt de taalontwikkeling van uw kind duidelijk anders of bestaan er aanwijzingen voor een opvallende taalontwikkeling, dan dient u de taalgerelateerde capaciteiten van uw kind preciezer te laten onderzoeken.

Mogelijke redenen voor opvallendheden

Niet altijd zijn er duidelijke redenen te vinden die de opvallendheden in de taalontwikkeling kunnen verklaren. Vaak is er sprake van een samenspel van meerdere oorzaken. De meestvoorkomende zijn:

- Problemen met het gehoor: sommige kinderen hebben al gedurende langere tijd problemen met het gehoor of kunnen het gehoorde niet voldoende goed verwerken. Mogelijke aanwijzingen in deze richting kunnen zijn: veel voorkomende verkoudheden en middenoorontstekingen.
- Spraakontwikkelingsstoornissen: er zijn kinderen die speciaal met het leren van taal grotere problemen hebben dan anderen. Deze problemen vertonen zich zowel in de moedertaal als ook in de tweede taal.

Juiste omgang met meertaligheid

Uw kind groeit tweetalig op: daarmee biedt u hem bijzondere kansen!

- Spreek met uw kind in uw moedertaal
- Bevorder de taalvreugde en laat uw kind vertellen
- Luister naar uw kind
- Moedig uw kind aan in het spreken en vraag na
- Maakt uw kind een fout, verbeter uw kind niet, maar herhaal de zin op de juiste manier, bijvoorbeeld: 'het metro!', 'ja, daar komt de metro'.
- Spreek tijdens alledaagse situaties. Bijvoorbeeld bij het tafeldekken, het aankleden, boodschappen doen, tijdens een spelletje of tijdens het bekijken van plaatjesboeken.
- Bedenk: tv-kijken bevordert het spreken niet.
- Probeer de talen zoveel mogelijk gescheiden te houden. Bijvoorbeeld: iedere ouder spreekt in zijn moedertaal met het kind of zij spreken thuis in hun taal, op de kleuterschool spreekt het kind Duits.

Bij vragen kunt zich tot de volgende instanties wenden:

- Kinder- of huisarts
- KNO-artsen
- Kinderaudiologische adviescentra
- Vroeghulpinstellingen
- Opvoedingsadviesbureaus
- Orthopedagogische centra

Vertaling uit het Duits door/Übersetzung: Synnøve Kuiken, Leiden, Nederland